

KYSTPLAN HELGELAND

Interkommunal kystzoneplan med konsekvensutredning for:
**Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad, Herøy, Dønna,
Leirfjord, Nesna, Træna, Lurøy og Rødøy**

DEL 1

Revisjon 15.02.2019

- Arbeidet startet i 2013 med 13 kommuner
- Ferdig plan 24.09.2015
- **1. høring mai-oktober 2016**
- Totalt 56 innsigelser . Mange av innsigelsene er like i alle kommunene
- Uenighet om innretningen av planen
- Ujevn og manglende oppfølging i kommunene
- Største utfordringen i Vega – Oppdrett og Verdensarv
- Lurøy tar tak og har fjernet alle innsigelsene. Deres saksbehandling danner mønster for de andre kommunene
- 11 kommuner videre
- Ferdig behandlet plan mai/juni 2019
- 10000 km²

Hovedmål:

- Være sentralt beslutningsorgan i saker som berører kommunenes sjøarealer med sikte på bærekraftig bruk av arealer.
- På en balansert måte sikre viktige arealer til bærekraftig oppdrett, fiske, naturvern, kulturminnevern, reiseliv og friluftsliv, samt ferdsel.
- Være dynamisk og fleksibel i forhold til framtidige behov.
- Legge til rette for raskere saksbehandling og unngå dispensasjoner.

Lovgrunnlag og rettsvirkning:

- KPH er utarbeidet i henhold til PBL § 9 om interkommunalt plansamarbeid og § 11 om kommuneplan.
- Planen er utarbeidet som en kommunedelplan, og har juridisk status som arealdel av kommuneplanen, PBL § 11.
- Bestemmelsene er sammen med plankartet juridisk bindende for framtidig arealbruk, PBL § 11-6.
- Arealformål, bestemmelser og hensynssoner avgjør hvilke restriksjoner og krav som stilles for å utnytte området.

Høringsuttalelser:

Generelt om planforslaget:

Uenighet om hovedinnretningen i planen.

- **Fylkesmannen kritisk til store flerbruksområder med A mens Fiskeridirektoratet støtter innretningen av KPH med større flerbruksområder med akvakultur.**

Kystzoneplanleggingen skal både synliggjøre eksisterende godkjente akvakulturområder og peke ut nye aktuelle områder akvakultur kan vurderes. På Helgelandskysten, som omfatter nærmere 10000 km², og det finnes ikke tilgjengelig kunnskap om bunntypografi, bunnsedimenter, strøm og hydrografiske forhold og bunnfellingsområder i sjøen.

Mangel på kunnskap sammen med nye forvaltningsregimer og driftsformer gjør det meget vanskelig/umulig å peke ut bærekraftige akvakulturlokaliteter for fremtiden.

Mye tyder på at driftsformene kan bli vesentlig endret de nærmeste 5-10 årene. Alt tyder på at lukkede anlegg i sjø med rensing av vann inn og ut og gjenvinning av alle avfallsstoffer vil være fremtiden. Utover lengre vekstperiode av smolt vil det neppe bli aktuelt med større anlegg på land. Store lukkede anlegg i sjø vil sannsynlig kreve større konsentrasjoner og plass til infrastruktur som slakting og foredling kan være aktuelt.

En større kartlegging med dagens kunnskapsbase vil bli svært omfattende og kostnadskreven og kanskje til ingen nytte. Det mest hensiktsmessige i forhold til fleksibilitet og dynamikk er å vise framtidige akvakulturområder som en del av Flerbruksområder i sjø, og kartfeste hvor det grunnet andre hensyn ikke er ønskelig med akvakultur av nasjonale, regionale og lokale hensyn. **Styringsgruppen finner ikke grunnlag for å endre hovedinnretningen i planen.**

Vurdering av planprosessen

- Oppstarten preget av politisk styring og noe deltakelse på rådmannsnivå. Liten deltakelse på saksbehandlernivå
- Varierende og svak fundamentering på administrativt nivå
- Liten deltakelse i utarbeidelse av prosjektbeskrivelse, bestemmelser og retningslinjer
- Saksbehandlere i kommunene ønsket større bistand fra prosjektet
- Styringsgruppen bestod kun av politikere
- Koordinering av arbeidet med innsigelser fungerte dårlig
- Prosjektleder sluttet midt i prosessen
- Prosessen tok for lang tid
- Bistand med KU-utredninger
- Utmeldelse fra de tre største kommunene av planfaglige og næringspolitiske begrunnelser
- Svak fundamentering av prosjektet i starten
- Prinsipiell uenighet mellom Fylkeskommunen, Statsforvalteren og prosjektet burde ha vært løst tidligere på overordnet nivå.

Store interkommunale planoppgaver blir ofte løst gjennom prosjektorganisering

- Usikker og uklar styringsform
- Utfordringer med kontinuitet – planoppgaver er kontinuerlig
- Utfordringer med koordinering mellom fagområder
- Store kompetanse- og kapasitetsforskjeller mellom kommunene
- «På siden av» andre planoppgaver
- Store forskjeller i prioriteringer i den enkelte kommune
- Prosjektorganisasjonen mangler myndighet
- Store planoppgaver krever ofte en bredde i fagkompetansen enn det som er mulig å oppnå gjennom en person
- En interkommunal planprosess krever sterk styring fra prosjektledelsen
- Planoppgaver blir stadig mer krevende – store krav til KU
- Når prosjektet er over forsvinner kompetansen
- Næringsaktiviteten krever et kontinuerlig planarbeid – næringsaktiviteten vokser med 4-6 % pr. år.

Kommunene på Helgeland deltar i mange interkommunale løsninger:

- Interkommunalt politisk råd (Helgelandsrådet – KL §18)
- Vertskommunesamarbeid uten nemd/med nemd (Eks. Barnevern, økonomistyring o.s.v KL §20 1-2)
- Interkommunalt selskap (IKS – eget styre eks SHMIL))
- Aksjeselskap
- Samvirkeforetak
- I tillegg kommer kommunale foretak (KF)-foretak i egen kommune
- Prosjektorganisering med styringsgruppe
- Samordning og styring av oppgavene blir vanskelig
- Kommunikasjonen mellom overordnet styring (Kommunestyret/Kommunedirektør) og utførende organisasjon blir komplisert
- Bør flere oppgaver tilknyttes politisk råd for å få en samordnet overordnet styring. Politisk og administrativ ledelse/leder av fagoppgaver bør delta i behandling av saker som berører egen kommune.

Overordnet planlegging er en svært viktig lovpålagt oppgave for kommunene som krever bred kompetanse, kontinuitet og tett samspill mellom politisk og administrativ ledelse

- Et interkommunalt plankontor tilknyttet Helgelandrådet og styrt av rådets organer forsterket med administrativ og politisk ledelse i den enkelte kommune
- Overordnet planfaglig kompetanse, miljøfaglig kompetanse, næringskompetanse og juskompetanse
- Planlegging over kommunegrensene, overordnet planlegging og rådgivning og kompetanseoverføring til kommunene.
- Kommunene bestemmer selv hvor stor del av planoppgavene som legges til det interkommunale plankontoret med unntak av interkommunale planer der alle skal delta.

